

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תלה"מ 18-08-1080 פלונית נ' אלמוני

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופטת הילה מלר-שלו

מבקשת פלונית

נגד

משיב אלמוני

החלטה

לעניין רישום קטין למוסד חינוכי לשנת הלימודים תשפ"ב

1

"חנוך לנער על פי דרכו" (משלי כ"ב ו)

2 לפני בקשת המבקשת לקביעת מסגרת חינוך לשנת הלימודים העומדת בפתח, של בנם הבכור של
3 הצדדים, יליד xx.xx.09; המחלוקת שבין ההורים נוגעת לזרם החינוך של המסגרת הלימודית בה
4 ילמד הקטין; בעוד שהאם עותרת לרישום של הקטין בישיבה דתית, מבכר האב כי, הקטין יירשם
5 למסגרת חינוך חילונית.

6

7 רקע נדרש

8 1. הצדדים נישאו כדמו"י בשנת xxxx והתגרשו בשנת xxxx; לצדדים נולדו במהלך נישואיהם
9 שלושה בנים: א' יליד xx.xx.12; ב' יליד xx.xx.16 וג' יליד xx.xx.09, כבן 12 בקירוב, אשר
10 בעניינו נדרשת ההחלטה דנא (להלן: "הקטין" ו/או "הבן").

11

12 2. במרוצת ניהול ההליכים בין הצדדים החל משנת xxxx, הגיעו הצדדים להסכמות ביניהם
13 בעניין הרכושי ובעניין הקטינים, אשר תוקפו משפטית במועדים נפרדים; ביום 24.12.17
14 אושרו הסכמותיהם בנוגע להיבטים רכושיים; ביום 15.06.17 אושרו הסכמותיהם בעניין
15 אחריות הורית וחינוך הקטינים כאשר בעניין מזונות הקטינים ובהעדר הסכמה בסוגיה זו
16 ניתן ביום 12.02.18 פסק דין ע"י כב' השופט אליאס (המותב הקודם המטפל בתיק).

17

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תלה"מ 18-08-1080 פלוגית נ' אלמוני

תיק חיצוני:

3. הסכמות הצדדים לעניין הקטינים וחינוכם, הן הרלבנטיות לעניינו, במסגרתן נקבעה משמורת משותפת בין ההורים, ומתוכן רלבנטיות ביתר שאת אלה המתייחסות לחינוכם של הקטינים, כדלקמן:

4. מידע והחלטות: ההורים מתחייבים לשתף פעולה בניהם בכל הקשור לילדים, להעביר זה לזה כל מידע הנוגע לילדים, ולקבל במשותף כל החלטה הקשורה לגידולם, התפתחותם, חינוכם, רווחתם, לימודיהם, בריאותם, עתידם וכיוצא בזה (למעט החלטות של מה בכך). עם זאת מוסכם כי לכל הורה בזמני ההורות שלו תהיה הזכות לחנך הילדים בהתאם לחינוכם ולעצב סדר יום כראות עיניו, בגבולות הסביר.

5. מוסדות החינוך: הילדים הקטינים יתחנכו בגיל בית ספר יסודי במוסדות חינוך בזורם ממלכתי-דתי ביישוב xxxx. הצדדים מתחייבים ליטול חלק באירועים חינוכיים ובית-ספריים של הילדים, לרבות ימי הורים, פעילות מיוחדות משתפות הורים, ג'גות ואירועים מיוחדים, ולעדכן זה את זה הדדי בכל מידע המגיע מבית הספר, ומכל מקור אחר ביחס למצבם של הילדים בלימודים, בחינוך ובחברה בכלל, ולשתף זה את זה (וזו את זה) בכל עניין וכל שאלה וכל החלטה הקשורה ללימודיהם ולחינוך בכלל.

ג' יירשם לאלתר, ללימודים החל מיום 01/09/17 לביה"ס הממ"ד ב
xxx.

ב' יירשם לאלתר, ללימודים החל מיום 01/09/17 בגן ממ"ד בxxxx.

12. הסכם זה מייתר את בקשה 3 שהוגשה ע"י האב ביום 28/5/17 בעניין קביעת מקום לימודים ומגורים של הילדים וזרם החינוך, ולכן האב מתחייב למשוך בקשתו/להגיש בקשה לביהמ"ש ביום חתימה על הסכם זה מיידית, הואיל וניתנה החלטה לתגובה.

טענות הצדדים בעיקרן

המבקשת

4. בכל תקופת נישואיהם במשך xx שנים ניהלו הצדדים אורח חיים דתי, התגוררו ביישוב דתי, וחיו במציאות וסביבה של אורח חיים דתי לרבות מסגרות החינוך של הקטינים. רק סמוך לפרידת הצדדים, החל האב לשנות דרכו. האם התעקשה, חרף פשרות רבות שעשתה,

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תלה"מ 18-08-1080 פלוגית נ' אלמוני

תיק חיצוני:

1 כי בהסכם ההורות המשותפת שנחתם בין הצדדים, תהיה התייחסות לזרם החינוכי בו
2 יתחנכו הקטינים (דתי), בכדי לשמור על טובתם, חינוכם ורווחתם כפי שהורגלו מגיל ינקות.
3
4 5. בעוד האב מתכחש לכך, האם ערה לקושי של הקטינים לחלל שבת שעה שהם שוהים בביתו.
5 הקטינים הביעו את מורת רוחם לעניין והאב מתעלם מכך תוך שאינו שם ליבו
6 לתחושותיהם ומכאן גם, החל מי מהקטינים לסרב לפגוש באב בשבתות, בכדי לא לחלל את
7 השבת.
8
9 6. המציאות בפועל, וכך גם שיקף ההסכם שנחתם בין הצדדים וקיבל תוקף של פסק דין, היא
10 שהקטינים גדלו להתחכך באורח חיים דתי והם מרגישים טוב בעולמם זה. שינוי בכוח כפי
11 שמנסה האב לייצר אינו עומד בקנה אחד עם טובתם.
12
13 7. בגילו של הקטין (12) חשוב עד מאוד **המעמד החברתי**. חבריו לספסל הלימודים של הקטין
14 כמו גם חבריו לשכבה נרשמו זה מכבר להמשך לימודיהם לחטיבת הביניים לשיבה
15 האמורה, אליה מבקש הקטין להירשם, בין היתר וכשיקול ראשון במעלה מבחינתו – נוכח
16 חבריו אשר יקלו עליו במעמד השינוי שבמעבר מיסודי לחטיבה. בצר לאם, האב אינו רואה
17 את טובת הקטין אלא את שיקוליו האישיים בלבד.
18
19 8. העמדת הקטינים בפני ערכים אשר נוגדים את חינוכם, השקפתם ואמונתם, פוגעת בקטינים
20 בגיעה נפשית חמורה.
21
22

המשיב

23 9. האב מנהל מאז ומתמיד אורח חיים מסורתי-חילוני והאם מנסה לכפות עליו אורח חיים
24 דתי בשעה שהקטינים שוהים עמו. שינוי אורח החיים של האב יוביל למציאות בלתי
25 אפשרית בביתו. לשיטתו אין מקום לוותר על הנסיעות בשבת למשפחה והצעתה של האם
26 כי בני המשפחה יבואו לבקש אותו, על מנת שהקטינים לא יאלצו לחלל שבת, "מעליבות,
27 פוגעניות ולא מקצועיות" כלשונו, זאת נוכח העובדה שמדובר בבני משפחה אשר אינם
28 מרוכזים במקום אחד וביניהם סבתא כבת 90.
29
30 10. הגורם להרחקת הקטינים ממנו הוא הדת, ורישומם של הקטין לשיבה תיכונית תעמיק את
31 הקרע בינו לבין האב שעה שהאב מנהל אורח חיים מסורתי-חילוני. חששו של האב אף גובר

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תלה"מ 18-08-1080 פלוגית נ' אלמוני

תיק חיצוני:

משום שאחיו הקטנים של הקטין, ילכו בעקבותיו הן לעניין הדת והן לעניין רישום לשיבה
התיכונת כשיגיע יומם, מה שיעמיק את הפער ויחמיר את הריחוק בין הקטינים לבין האב.
11. האם לא נותנת אמון באב וזוגתו ומכך דאגה להרחיק את הקטין תוך שאינה עומדת
בהסדרי השהות שנקבעו. מצידה, ממשיכה האם לכפות דת על הקטינים שמתחזקים בדת
נוכח התנהגותה; פועל יוצא מתרחקים הילדים מהאב.

השתלשלות ההליך והחומרים המצויים בתיק

12. נוכח תגובות הצדדים והמחלוקת שאליה נקלעו הקטינים בעל כורחם, מצאתי לנכון למנות
אפוטרופוס לדין, גורם אובייקטיבי, אשר יביא את טובתם של הקטינים בפני בית המשפט.
ברם, ביום 08.12.20, בד בבד להודעה בדבר כניסת מינוי בפועל של אפוטרופסית לדין עבור
הקטינים, הגיש האב בקשתו לביטול המינוי האמור; לטענתו הסוגיה מצויה בתחום
המומחיות של עו"ס לסדרי דין להבדיל מעו"ד; האפוטרופסית לדין שמונתה היא עו"ד
שעפ"י בדיקה ברשתות הועסקה ע"י "מבוי סתום" המזוהה עם נשים ותפיסת נשים כצד
חלש; רבים מהאפוטרופוס לדין באזור ירושלים הם דתיים ובמקרה זה לא יוכלו להוות גורם
אובייקטיבי; הדבר יגרור העדר קשר בינו לבין האם ויפגע בטובת הקטינים; טענות האם
נבדקו כבר במסגרת תסקיר עו"ס, אחר ישיבות, טיפולים וועדת תסקירים אשר כללה אנשי
טיפול רלוונטיים; יש להשאיר המשך הטיפול בידי העו"ס לסדרי דין.

13. בהינתן טענות של האב ועל מנת ליתן לו יומו, ניתנה הוראה בדבר התליית המינוי בפועל,
תוך מתן הוראה משלימה לקבלת עמדת האם בנדון. האם התנגדה לבקשת האב שלטעמה
נובעת ממקום אינטרסנטי ואישיים מבלי להתחשב בעקרון העל של טובת הקטינים וזהו
אמצעי מבורך להביא את עמדת הקטינים. עצם סרובו של האב מעיד על יעדר התחשבות
ברגשות הקטינים; לקטינים זכות עצמאית כי במסגרת המאבקים המתחוללים סביבם,
תשמע עמדתם. האב בבקשתו מונע מהקטינים את זכותם שקולם ישמע בפני בית המשפט.

14. בד בבד וטרם ניתנה החלטה לגופה בבקשת האב בעניין האפוטרופוס לדין, הוגשו בקשות
הצדדים לרישום הקטין לבתי ספר שונים. בעוד האם ביקשה לרשום את הקטין לשיבה
אליה מבקש הקטין להירשם יחד עם חבריו (כעולה מבקשתה), האב עתר לרישומם של
הקטין בחטיבה חילונית בxxxx, השמה דגש על איכותיות ולא בהכרח על דתיות. כן טען
האב שהאם ביקשה לבצע את הרישום במחטף עת לקחה את הקטין ליום פתוח בשיבה,
מבלי לעדכן את האב בדבר.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תלה"מ 18-08-1080 פלוגית נ' אלמוני

תיק חיצוני:

15. במצב דברים זה, בשים לב נוכח עוצמת הקונפליקט וסד הזמנים, אפשרתי לצדדים להגיש לחתימתי פסיקות על מנת לשמר מקום עבור הקטין, בכל אחד ממוסדות החינוך המבוקשים על ידי הצדדים, עד להכרעה בנדון.

16. במקביל ניתנה החלטה בדבר עמדת העו"ס המטפלת במשפחה לעניין המחלוקת בדבר רישומו של הקטין למסגרת חינוכית (ר' החלטת מותב תורן מיום 22.03.21).

17. ביום 25.05.21 הוגש תסקיר נוסף מאת המחלקה לשירותים חברתיים במועצה האזורית xxx; **המדובר בתסקיר המושתת על אדנים נרחבים**; הן ביחס למקורות איסוף המידע והגורמים המעורבים ברווחה, הן ביחס לשמיעת שני ההורים וההכרות עמם, הן בהתייחס לשמיעת הקטין.

18. **המלצות התסקיר הן, כי יש מקום לרישומו של הקטין לישיבה התיכונית בxxxx**; באשר הדבר יטיב עם הקטין הן מבחינה רגשית-חברתית, הן מבחינה נפשית; ההורים יחזרו לאלתר לטיפול הורי בתחנה לטיפול משפחתי; לאחר חזרתם של ההורים לטיפול רציף ניתן יהיה לשקול את חזרתו של ג' לשנת הלימודים הקרובה לישיבה התיכונית בxxxx.

19. ולפירוט נוסף יובאו מקצת הדברים, כפי שצוינו בתסקיר:

"מבחינה חברתית – המחנכת מתארת כי לג' היה קושי חברתי, להערכתה מכיוון שהוא ילד חכם ומאוד ורבלי וקיים פעם בינו לבין שאר החברים בכיתה, כך שלקח לו זמן ללמוד איך לפנות לילדים ולהתחבר. במהלך השנתיים האחרונות, נעשתה עבודה רבה סביב עניין זה. היא מתארת כי חל שיפור ניכר [...]
במובן הרגשי – המחנכת מציינת כי ג' פתוח מולה ומשתף אותה ואף שיתף מספר פעמים בבלבול שהוא חש סביב הנושא הדתי שכאשר הוא מגיע לאביו לא מתאפשר לו לשמור שם שבת. היא מציינת כי ג' כבר לא מדבר על הנושא הזה אך ניכר כי הוא מצוי בקונפליקט.

בעניין המסגרת הלימודית המחנכת ציינה: "קיים חשש משמעותי באם ג' ילך למקום לימודי שונה מאשר חבריו ליישוב בשנה"ל הקרובה, תחול נסיגה משמעותית במצבו החברתי והרגשי. אנו מוטרדים מכך שכבר הדרך אותה עשה והשיפור במצבו ייפגעו כתוצאה ממעבר למקום לימודים שונה". עוד הוסיפה המחנכת כי שלב המעבר מכיתה ו' לכיתה ז' הינו שלה מורכב ומלחיץ

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תלה"מ 18-08-1080 פלוגית נ' אלמוני

תיק חיצוני:

עבור הילדים והידיעה כי הם הולכים כולם יחד למסגרת החדשה מרגיעה אותם, ביטחון שאין לג' בשלב זה." (עמ' 2 לתסקיר, הדגשות לא במקור-ה.מ.ש.).

ובהמשך – במסגרת התרשמות העו"ס לאחר מפגש עם הקטין, נכתב, בין היתר: "ניכר היה כי למרות שג' מצהיר בדבריו כי הנושא כבר לא מבלבל אותו, אין ספק שרגשית ומוסרית הוא עסוק בכך מאד. כך לדוגמה במהלך השיחה הוא ניסה להסביר סוגיה הלכתית העוסקת בנוגע למה יעשה אדם המחויב במצוות כיבוד הורים כאשר ההורה אומר לו לעבור על מצוות התורה. אין ספק כי ג' מתמודד עם הסוגיה ולא בכדי שיתף אותה.

בעניין המסגרת הלימודית, ג' ידע כי זו מטרת הפגישה והוא מודע לחילוקי הדעות בין הוריו. הוא הסביר כי הוא עצמו רוצה להירשם לישיבה בxxxx לשם הולכים רוב חבריו ואיתם הוא רוצה להיות. [...] לסיכום הפגישה ג' שיתף כי היה רוצה לחזור לטיפול" (עמ' 3 לתסקיר, הדגשות לא במקור-ה.מ.ש.).

20. לצדדים ניתנה זכות תגובה בהתייחס לתסקיר.

21. האם קיבלה את המלצות התסקיר במלואן; האב התנגד. לשיטתו, החלטה מעין זו תביא לכדי קרע בינו לבין הקטין נוכח פערים באורח החיים דתי-חילוני ובהמשך לכך, אף קרע בינו לבין שני הקטינים האחרים שילכו בדרך החינוכית בעקבות אחיהם הגדול. למען הסדר הטוב יצוין, כי האב הוסיף וטען, כי היה מאז ומתמיד חילוני עם כבוד למסורת בעוד האם דתייה; הצדדים הקימו משפחה בהבנה מלאה ובהסכמה כי החינוך הרוחני של הילדים יהא חינוך ביניים בין דת לחילוניות; האם אצה לבית משפט שעה שהאב ניסה לפתור את הדברים במסגרת הטיפול המשפחתי ובכך בעצם, פעלה בחוסר תום לב; הקטין התחנך בבית ספר רגיל בxxxx נוכח אקלים בית ספרי גבוה וטוב עבור הקטין; כאשר נפרדו, בחרה האם לעבור ליישוב דתי שבו אין משפחות חילוניות כלל והאב נאלץ להילחם על זמני שהות שווים עם ילדיו; האב הסכים בעל כורחו לחינוך דתי לקטינים. לאחר מכן, הרהיבה האם עוז וביקשה להכניס להסכם הגירושין שנחתם כי הקטינים יתחנכו בבית ספר דתי אף מעבר לתחום היסודי אך הדבר לא הוכנס להסכם; בעוד האב מתגמש באורח חייו לטובת הקטינים, האם עושה כל אשר על ידה בכדי לכפות שמירת שבת על האב שעה שהקטינים אצלו. בהמשך לכך נשלחו הצדדים בהוראת בית המשפט, לטיפול משפחתי. האם המשיכה להקשות על מהלך ההליכים; האב קבע פגישה בישיבה האמורה בכדי להתרשם ממנה,

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תלה"מ 18-08-1080 פלוגית נ' אלמוני

תיק חיצוני:

1 לטובת הקטין. אז הבין, כי אין כמעט משפחות "מעורבות" מבחינה דתית בישיבה זו ואורח
2 לימודיה וחיייה דתי, כמעט הדוק, באופן בו לישיבה אין כלים לטפל או לחנך ילדים הבאים
3 מבתיים מעורבים, דבר אשר יכול להוות בעיה עבור הקטין; האב חושש לרישומו של הקטין
4 בישיבה דתית הגם שחביו לספסל הלימודים נרשמו לשם שכן לשיטתו יש לשים דגש על בית
5 ספר שייתן מענה לצרכי הילד שמגיע ממשפחה מעורבת ופחות על עניין החברים, אותם יכול
6 הקטין לרכוש בקלות; הששתלבות במוסד דתי שכזה עלולה להעצים את הקרע הדתי-חילוני
7 בין הקטין לבים האב ושעה שהאם פועלת בדרכים נסתרות ללא שיתוף פעולה עם האב,
8 קרעים מסוג זה אף יחמירו. האם מסיתה ומדברת בשם הקטינים והאב חושש לקשריו עם
9 הקטינים; בנוסף, ובניגוד לטענת האם, לא רוב חבריו של הקטין ילמדו אף הם בישיבה
10 האמורה, שכן לפי מספר הכיתות בשכבה, לשיטתו של האב, בודדים ספורים הם הילדים
11 אשר נרשמים לישיבה האמורה; האב הציע מסגרות אחרות מגוונות הנותנות מענה לימודים
12 פורה ועשיר, לרבות מבחינת מידות ההלכה והדת בשילוב מסגרת חילונית; הדת היהודית
13 אינה מאפשרת קבלה של אורח חיים שאינו דתי; חינוך במסגרת ממלכתית בעיר xxxxx ייתן
14 מענה הולם לכל צרכיו הלימודיים והחינוכיים של הקטין לרבות מענה להלכות יהדות.
15 הקטין צריך ויכול ליהנות משני אורחות החיים, הדתי והחילוני ולכבד את שניהם כפי
16 שאדם אנושי אמור לעשות. האב שוחח עם הקטין שהביע בפניו חשש מיום לימודים ארוך
17 הידוע בישיבות מסוג זה, חשש מריבוי תפילות ומאורח חיים דתי קיצוני המאופיין בלימודי
18 ישיבות. לאחר חשיבה, הביע הקטין בפני האב את רצונו שלא ללכת לישיבה דתית תוך
19 שייפגש עם חבריו במסגרת תנועת בני עקיבא. הקטין, שהתעקש לדווח על החלטתו לאם עוד
20 באותו הבוקר, חייג אליה טלפונית והשניים סיכמו כי ישוחחו על כך כשיפגשו. בפעם הבאה
21 שהגיע הקטין לבית האב, סיפר לו כי האם הביעה העדפה שיתחנך בבית ספר דתי וילמד
22 הלכות. בעוד האם מפעילה מניפולציות שונות על הקטין תוך התעלמות מוחלטת מעיקרון
23 עליו הסכימו הצדדים טרם הבאת הקטינים לעולם, האב שומע את רצונו של הקטין באופן
24 מכבד ודואג; התסקיר התייחס לפן החברתי תוך התעלמות מוחלטת מיתר השיקולים שיש
25 לקחת בחשבון, דוגמת הקרע באורחות החיים שיחרף בין האב לקטין וחמור מכך, בין
26 שלושת הקטינים לאב שכן האחים הקטנים ילכו בדרך אחיהם, קל וחומר שעה שהאם
27 חותרת לשם; התסקיר מתבסס על דברי העו"ס ודוק, העו"ס כלל לא בקשה או פנתה
28 בשאלות לא לבית הספר בxxxxx ולא לישיבה התיכונית. מכאן שאינה יכולה להביע עמדתה
29 שעה שלא בדקה מעלות וחסרונות כל אחד מהם ביחס לקטין. כנ"ל האם, שלא בדקה
30 סוגיות כאלו ואחרות לטובת בנה, אלא שמה לנגד עינה את רצונה כי יתחנך בחינוך דתי; כן
31 התסקיר מלמד על עובדה שגויה לפיה כביכול האב כופה על הקטינים חילול שבת בביתו
32 והדבר חוטא לאמת. כן לשיטתו ומשטובת הקטין לנגד עיניו, המחלוקת הייתה צריכה

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תלה"מ 18-08-1080 פלוגית נ' אלמוני

תיק חיצוני:

- להתברר במסגרת הטיפול המשפחתי אותו עובדים הצדדים עם הפסיכולוגית, ולא על דרך של הכרעה שיפוטית.
22. ברקע הדברים ולהשלמת הנתונים המצויים בתיק, אציין כי הוגש תסקיר קודם ביום 03.11.20 אשר התייחס לאורחות חיי הקטינים. עיון בתסקיר מלמד כי בעוד האם הביעה דאגה שהקטינים נחשפים לחילול שבת בעל כורחם בבית האב, האב תיאר את דאגותיו לקטינים המעורבים בקונפליקט. לשיטתו לא קיימת בעיה שכן ביתו מתנהל באופן מסורתי. יחד עם זאת לא פעם נסע האב עם הילדים בשבת.
- פסיכולוגית הועדה ניסתה להסביר להורים כיצד כל אחד מהם מביא סופו של יום לפגיעה בקטינים. לשיטתה של הפסיכולוגית, האם המשיכה עם תגובותיה החרדתיות והאב המשיך עם תגובותיו התוקפניות. הקטין ג' החל תופס פיקוד הורי תוך שהוא מסרב להגיע לבית האב על מנת שלא יצטרך לחלל שבת. המלצות התסקיר דאז היו: טיפול הורי משמעותי משותף; סוגיית אורח החיים של הקטינים תעובד במרחב הטיפולי בין ההורים; זמני השהות יחזרו לסדרם מידית; סוגיית הגים אף היא תידון בשיח הטיפולי בין ההורים.
23. בהינתן הפערים בין עמדות הצדדים נקבע דיון ליום 13.07.21, אשר במהלכו ובהסכמת ההורים, נקבע כי הקטין יישמע ע"י המותב בליווי עו"ס יחידת הסיוע.
24. תואם מועד לשמיעתו ליום 04.08.21; בהמשך לכך, הוגש לתיק ביום 15.8.21 דיווח מאת יחידת הסיוע במסגרתו אף צוין דבר קיומו של דיווח חסוי של הליך שמיעת הקטין, אשר בהתאם להחלטה מיום 17.8.21 נשמע בכספת ביהמ"ש, כמקובל.

מסגרת נורמטיבית ויישומה בנסיבות דנא

25. בהסכם בעניינים של הקטינים (לעיל) הסכימו ההורים ביניהם, כי הקטינים ילמדו במסגרת דתית במסגרת החינוך היסודית; ברם, לא נקבעו ביניהם מסמרות לעניין זרם החינוך שבו ילמדו הקטינים לאחר סיומו של שלב חינוכי זה.
26. מכל מקום, אין הסכם גירושין בין הורים כובל קטינים אליו: "מושכלות ראשונים כי הסכם גירושין אינו מחייב את הקטינים אשר אינם צד להסכם ובכל מקרה, לעולם פס"ד בעניין משמורת וחינוך אינו פסק דין סופי אלא הוא נתון לשינוי ובחינה מחדש בכל עת שימצא הצורך לכך." (רמ"ש (ב"ש) 6804-09-10 ש.פ. נ' ח.פ. (פורסם באתרים האלקטרוניים, 14.10.10)).

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תלה"מ 1080-08-18 פלונית נ' אלמוני

תיק חיצוני:

27. שעה שמגיעים סכסוכים מסוג זה לפתחו של בית המשפט עליו להכריע בהם בהתאם לעקרון טובת הילד, הכל כקביעת סעיף 25 לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות תשכ"ב-1962.

28. בפסיקה נמנו שיקולים היוצקים תוכן לעקרון טובת הילד בהקשרן של הכרעות מסוג זה, וביניהם בטחון ויציבות בחיי הקטין; הבטחת השתלבות הקטין במסגרת חינוכית עתידית; פגיעה בסדר יומו של הקטין; הבטחת קיומה של מסגרת חברתית שוטפת לקטין; שיקולים לעניין קשיי ההורים ומשקלם; מעמד ההורה המשמורן; רצון הילד ושמיעתו (ר' החלטת כב' השופט גייפמן בתמ"ש (ת"א) 10771/05 פלונית נ' אלמונית (פורסם באתרים האלקטרוניים, 23.7.07), הגם שבהחלטת כב' השופט גייפמן דובר על הכרעה בדבר מיקום מסגרת החינוך להבדיל מהזרם, השיקולים בחלקם ישימים ורלבנטיים גם בהכרעות מסוג זה).

29. לעניין זכות הקטין להישמע קבע בית המשפט העליון: **"ככלל יש מקום לשמוע את דעתו של הקטין, אף קטין בגיל 10 למשל, ולא כל שכן ככל שהוא מתבגר והשנים נוקפות, ויש לייחס משקל רב לעמדתו, כמובן על פי שיקול דעת והשכל הישר.."** (בע"מ 10480/05 פלונית נ' פלוני (פורסם באתרים האלקטרוניים, 5.12.05)).

30. עוד קבע בית המשפט העליון את הרכיבים לבחינת רצון הילד ובהם: גיל הילד ורמת בגרות; גיבוש רצון עצמאי; היות רצון הילד בעל עוצמה ניכרת (ר' בע"מ 672/06 פלונית נ' פלוני (פורסם ב"נבו", 15.10.06) במסגרתו נותח "רצון הילד" לעניין פרשנות אמנת האג).

31. שלושה מרכיבים אלו נותחו בפסיקה: **"המרכיב הראשון - יש לבחון האם הילד הגיע לגיל ולרמת הבגרות בהם יהא זה מן הראוי להביא בחשבון את השקפותיו. נדרש קיום מצטבר של שני הרכיבים: גיל ובגרות - וזאת על מנת לקבוע שהילד הינו אכן בעל רצון בר התחשבות. שני רכיבים אלה מושתתים על יסודות אובייקטיביים וסובייקטיביים כאחד. לביהמ"ש נתון שיקול הדעת לקבוע האם גילו ורמת בגרותו של הילד מתאימים מבחינת יכולתו לגבש רצון עצמאי. בחינה זו תעשה באופן אינדיבידואלי ופרטני ותתייחס לילד העומד בפניו של ביהמ"ש. המרכיב השני - במסגרתו של מרכיב זה יש לבחון את מידת הבנתו של הילד למצב הדברים בו הוא נתון, ובפרט האם הוא מבטא רצון עצמאי ובלתי תלוי. בהפעלת מבחן זה על בית-המשפט להזהיר עצמו ולבחון היטב האם דבריו של הילד משקפים נכוחה את רצונו האמיתי ואינם פועל יוצא של חיי הילד עם הורה זה או אחר.**

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תלה"מ 18-08-1080 פלוגית נ' אלמוני

תיק חיצוני:

המרכיב השלישי - גם אם הוכח קיומם של שני המרכיבים לעיל, יש להמשיך ולבחון האם רצונו של הילד הינו אכן רצון רב משמעות בעל עצמה ניכרת. יש לזכור כי המשקל הניתן לרצונו של הילד עשוי להשתנות בהתחשב בגילו ובמידת בגרותו. ככל שהמדובר בילד שהינו מבוגר ומפותח יותר - יש ליתן משקל רב יותר לרצונו. (ר' תמ"ש (ת"א) 49123/03 פלוני (קטין) נ' אלמוני (פורסם במאגרים האלקטרוניים, 19.11.06)).

32. ולבחינה בנסיבות דנא; **יציבות** - בנסיבות מקרה זה שיקול היציבות אין משמעותו המשך לימודיו של הקטין באותו ביי"ס שבו למד, שכן מסגרת חינוכית זו (יסודית) הסתיימה. שיקול היציבות, אם כן, עולה בהקשרה של המשכיות המסגרת היסודית, בה גלומים היבטים של זרם חינוך לצד שיקולים חברתיים; זוהי הקניית יציבות בראייה עתידית, לנוכח העובדה כי, הקטין התחנך עד כה במסגרת לימודים דתית, בה התפתח אף חברתית (כעולה מדיווח המחנכת בתסקיר) ומשכך עתיד להתחיל את המסגרת החינוכית העל יסודית בזיקה לזו היסודית, כנדבך ממשיך. **הבטחת מסגרת חברתית שוטפת לקטין** - בבירור עולה מהמלצות העו"ס לסדר דין, שאותן מצאתי מבוססות כדבעי (כאמור לעיל) כי לימודיו של הקטין במסגרת החינוכית שבה מבקש ללמוד, יסייע לו גם בהיבטים חברתיים, שעה שילמד עם חלק מחבריו וכי יש להיבטים אלה **משמעות יתרה** עבורו, שעה שעסקין בקטין אשר ניכר, כי חברתית הוא נדרש להתמודדות להבדיל מלימודית. כך שעקירתו מסביבה מוכרת ובטוחה, בהיבט הרחב, לרבות בראי זרם החינוך כמו גם ההיבטים החברתיים השלובים בה, אינה מתיישבת עם טובתו. **הנטל על ההורים** - המשמורת בין ההורים משותפת; המסגרת החינוכית המומלצת אינה מצויה ביישוב בו מתגורר מי מההורים, כך גם המסגרת המוצעת ע"י האב בxxxx, שעה שהאם מתגוררת בxxxx והאב בxxxx.

33. **רצון הילד וזכותו להישמע** - בהסכמת ההורים נשמע הקטין במובחן - הן ע"י העו"ס לסדרי דין, במסגרת עריכת תסקירה, הן על ידי מותב זה בשיתוף עו"ס יחידת הסיוע. בזהירות המתחייבת, באיזון הנדרש בדגש על הצורך בשמירה מירבית של זכויות קטין להישמע מבלי לפגוע בטובתו ותוך שקלול מרכיבי הפסיקה לשמיעת קטינים, אומר, כי התרשמתי מילד שובה לב, בוגר, חכם עד מאוד ובעל יכולת ורבליית מרשימה. לקטין ימלאו 12 שנים בxxxx הקרוב; כאשר נהיר, כאמור אף בתסקיר, כי למרבה הצער, הוא מודע לסכסוך המתנהל בין הוריו בענייניו וסביר, כי מבכר היה, ככל ילד, שלא לעמוד בתווך ביניהם. לאחר שמיעתו, התרשמתי, כי המלצות התסקיר מיום 25.5.21 מתיישבות עם טובתו של הקטין ורצונו.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תלה"מ 18-08-1080 פלוגית נ' אלמוני

תיק חיצוני:

34. אכן, לא תמיד רצונם של קטינים עולה בקנה אחד עם טובתם ויש לשקול בזהירות מתן משקל מכריע לרצון קטינים כרכיב אחד בלבד. אולם סבורתני, כי לא כך בנסיבות מקרה זה; נהפוך הוא; בנסיבות אלה קיימים שיקולים נוספים, ומכל מקום דרים השניים בכפיפה אחת.

35. טוען האב, כי לפניו הביע הקטין רצון אחר ומסרב להאמין, כי הרצון שהביע הקטין בפני העו"ס לסדרי דין אכן רצונו, בין היתר, מחמת טענתו להסתה. **אין להקל ראש במעורבות היתר של הקטין בסכסוך וההתמודדות הלא פשוטה הנגזרת עליו בהינתן הקונפליקט העז המתנהל בין הוריו**; ברם, הגורמים המקצועיים ששמעו את הקטין, שקללו נתון זה ובסופו של יום התרשמו, בדומה להתרשמותי, כי טובתו של הקטין היא, כי ימשיך את לימודיו במסגרת החינוכית שיש בה משום המשכיות למסגרת החינוכית שבה למד עד כה.

36. עיון בתסקיר מלמד, כי חרף נסיון ההורים להסיט את הדיון לעניין אורחות החיים, לב העניין אינו הסוגיה הדתית או החילונית אלא מה נכון יהיה עבור הקטין מבחינה פסיכולוגית; מה ייתן מענה וביטוי הולם לצרכיו ולרצונותיו; **זוהי הפריזמה העיקרית במסגרתה נבחנו הדברים בנסיבות הקונקרטיות של סכסוך זה, כאשר למרבה הצער ההתרשמות היתה כי שני ההורים עסוקים בשיח תחרותי ביניהם, במסגרתו מיטשטשים צרכיו ורצונותיו של הבן; וכך נכתב:**

"להתרשמותנו המקצועית ולאחר התייעצות בצוות רב מקצועי, אין ספק כי מבחינה פסיכולוגית טובתו של ג' שלא ינותק מהמקום המוכר לו וימשיך ללמוד עם אותה קבוצת חברים בה הוא מרגיש לאחר עמל רב, בטוח מקובל ורצוי. כאשר זו נקודת המוצא עולה השאלה האם ההורים שלו מסוגלים להתייחס לסוגיה באופן ענייני, לבחון מה הצרכים שלו, לתת ביטוי לרצונות שלו ולייצר יחד עמו ערוץ תקשורת שבו לקול של ג' ולצרכים שלו יש מקום ומשמעות.

לצערנו אנו מתרשמים כי שני ההורים הפכו את השיח ביניהם לתחרות בלתי פוסקת ובכל עניין יש ביניהם תחרות מי ינצח. התחשוק היא שהאב לא מספיק מחובר, ער ונותן מקום לצרכיו של ג' ואף הופך כל נושא לסוגיה של דתי מול חילוני בעוד האם משמרת רמה קבועה של סכסוך בכך שמיד פנתה לבית המפט ולא ניסתה להעלות את עניין בחירת המסגרת במרחב הטיפולי" (עמ' 4 לתסקיר), הדגשות לא במקור- ה.מ.ש.

37. בשקלול כלל האמור לעיל, מצאתי ליתן משקל משמעותי להמלצות התסקיר. האם הביעה הסכמתה והאב התנגדותו; ברם למען הסדר הטוב אציין, כי דומה, שאף מעמדות האב כפי

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תלה"מ 18-08-1080 פלונית נ' אלמוני

תיק חיצוני:

שהובעו בכתבי טענותיו וביתר שאת בחלק מהטעמים שמכוחם התנגד למינוי אפוטרופוס
לדין עולה ההעדפה מובהקת שהוא עצמו מייחס לגורמי הרווחה, לרבות העו"ס לסדרי דין
המכירה את הצדדים ככלי חיוני בנדון. זאת כאשר יודגש, כי אין בכך כדי להביע עמדה
לעצם ההתנגדות למינוי אפוטרופוס לדין או לעצם חשיבותו היתרה של כלי זה, במסגרת
ארגז הכלים של ערכאת המשפחה, זאת בשעה שלא נדרשה בסופו של יום הכרעה בסוגיה זו.
38. לא נעלם מעיני חששו של האב מהיווצרות נתק בינו לבין הקטין (ולאחר מכן יתר הקטינים)
אם יקבל את רצונו של הקטין, בכור הילדים, ללמוד במסגרת חינוכית שאינה עולה בקנה
אחד עם אורחות חייו. אולם ייתכן והתוצאה עשויה להיות הפוכה בתכלית והוא יכול
להשיג דווקא קירוב לבבות; מדגימה זאת לטעמי ובאופן מכמיר לב דווקא הסוגיה בה
מתחבט הקטין, כאמור בתסקיר, בדבר הפער שבין מצוות כיבוד אב ואם לבין שמירת
מצוות ככלל והתנגשות ביניהם.

39. כך גם מבהירים זאת יפה דברי ביה"ד הרבני בת"א המדגישים את הדיאלוג המכבד שראוי
שיתנהל בין הורים וילדים גם בשעה שמחלוקת נטועה ביניהם לעניין זרם חינוך; דיאלוג
שיש בו כדי להשיג קרבה, בפרט בנסיבותינו בהינתן גילו, רמת בגרותו ורגישותו של
הקטין הניצב לפני:

"חינוך, אינו דבר שיכול להיות מועבר בדרך של "הנחתה". [...]
הכוח להכריח פיזית את הילד הוא אמנם בידי ההורה, אך כח זה
לא יקנה את החינוך המבוקש. במקרים מסוימים אף יגרום
לריאקציה.
כבר אמר החכם מכל אדם (משלי כב ו) בדיוק רב: "חֲנֹךְ לְנֶעֶר עַל פִּי
דָּרְכּוֹ" ועמד על דיוק זה המצות פלוני בפירושו שם: "התחל והרגל
את הנער בשנים להוליכו בעבודת ה' לפי דרך חכמתו אם מעט ואם
הרבה..."

הווה אומר, לא רצון האב ולא רצון האם יהיו טובים ככל שיהיו,
אינם יכולים להיות בדרך של כפייה על הילד. כך לא תצלח דרך
החינוך.

יש להתאים את דרך החינוך לילד למצבו, לסביבתו ולאורח חייו.
רק הנחלה בדרכי נעם היא זו שיש ביכולתה להנחיל את המורשת
אותה מעוניין האב להעביר לילדיו. קביעת מקום לימודים הנוגד

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תלה"מ 18-08-1080 פלוגית נ' אלמוני

תיק חיצוני:

את רצון הילד לא זו בלבד שלא תשיג את ייעודה, אלא שעלולה
בהחלט לפתח ריאקציה והשיג את המצב ההפוך. שיחות ענייניות
ודיאלוג עם הילד/ה הן הדרך הנכונה (הדגשה לא במקור, ח.מ.ש;
תיק (ת"א) 300160/18 פלוגית נ' פלוגי (12.7.12) כפי שצוטטו ע"י
כב' השופט זגורי בתמ"ש (נצ' 08-09-12780)).

40. הסמכת העו"ס לסדרי דין נותרת על כנה עד למתן החלטה אחרת; עוד מקבלות תוקף
החלטה ההמלצות הנוספות בתסקיר מיום 25.5.21; לשימת לב ההורים, הקטין ביקש
לחזור למסגרת טיפולית והעו"ס לסדרי דין קבעה בהמלצותיה מדרג המחייב אותם למלא
את חלקם המקדים הנדרש לצורך כך בתהליך הטיפול; ומצופה כי כך יעשו.

41. אין ספק בלבי כי שני ההורים אוהבים את ילדיהם ורוצים בטובתם, כל אחד מנקודת מבטו
הוא; אך דומה, כי עליהם להשכיל להבין, כי **עצם הקונפליקט שביניהם**, להבדיל מהשוני
שבאורחות החיים, הוא הגורם על הקטינים סבל מיותר וצורך בהתמודדות המכבידה עליהם
יתר על המידה, בפרט הינתן גילם.

42. מתוך כך, אני תקווה, כי הצדדים ישכילו להתנהל כשטובת הקטינים עומדת כל העת לנגד
עיניהם, תוך מתן כבוד הדדי לאורחות חייו של כל אחד מהם וחשוב מכל של הקטינים,
מבלי לשתפם בקונפליקט ומבלי, חלילה, להעמיד לחובתו של מי מהקטינים את תפיסותיו,
אמונתו או רצונותיו.

43. אשר על כן ולאור המקובץ לעיל, מצאתי להורות, כי הקטין יתחנך וילמד בשנת הלימודים
תשפ"ב, במסגרת החינוך הדתית, ישיבת xxxxx; ככל הנדרש תוגש פסיקתא לחתימתי
בנדון. בנסיבות העניין ועל מנת שלא להעמיק את הקונפליקט לא מצאתי לחייב בהוצאות.

תואיל המזכירות להמציא לאלתר לצדדים.
ההחלטה מותרת בפרסום בלא פרטים מזהים.

ניתנה היום, י' אלול תשפ"א, 18 אוגוסט 2021, בהעדר הצדדים.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תלה"מ 1080-08-18 פלוגית נ' אלמוני

תיק חיצוני:

הילה מלר-שלו, שופטת